

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

היתר לערכאות לקבלת צו מניעה ע"י בורר יחיד

תיק ממונות מס' 1546-שע

צד א': חברת ד', ע"י ב"כ עו"ד הרב רפאל שטוב
צד ב': א'

נושא הדין

חברת ד' תובעת את א' על נטילה כספים רבים מהחברה שלא כדין. עוד היא טוענת שבדו"ד שדן א' עם ב' אצל הרב ג', כבורר יחיד, לא היה למישהו מהם יפוי כח מהחברה ד' לדון בשמה ומכחה באותה בוררות, ולמרות זאת עלה בדין נושא הקשור לחברת ד', ולאחר שב' הודיע שאין לבורר סמכות לדון על ענין החברה משום שהיא אינה צד בבוררות, החליט הבורר והורה לא' להגיש בקשה לביהמ"ש למתן צו מניעה כנגד החברה שלא תתכנס כדי להחליף חברים בחברה "בתוקף סמכותי כבורר". חברת ד' מבקשת מבית הדין לאסור על א' לעשות שימוש בהחלטת הבורר ולפנות נגדה לביהמ"ש, ולהורות לא' שלא יעשה שימוש בהחלטות ביהמ"ש שכבר זכה בהן כנגד החברה משום שהיו בניגוד לדין, ולהזמין את א' לדין בבית הדין.

פסק דין

- א. מאחר שעפ"י המסמכים שהוצגו בבית הדין, חברת ד' לא התמה בוררות בפני הרב ג' וגם לא נתנה יפוי כח לאף אחד לקבל בוררות ולדון בפני הרב ג', הרשות שניתנה ע"י הרב ג' לפנות כנגדה לביהמ"ש היתה בחוסר סמכות.
- ב. גם לצורך צוי עיקול לא התירו לייקר את הערכאות אלא כשאין אפשרות לנשת לבי"ד.
- ג. ומאחר שחברת ד' קבלה עליה לדון בבית הדין עם א' ולציית לדינא, חייב א' לדון עמה בבית הדין לפי דין תורה, ואם רוצה צו מניעה כנגד החברה עד לדין, עליו לפנות לבית הדין, ואין לו לעשות שימוש בהחלטות שזכה בהן בביהמ"ש כנגד החברה.

ד. בית הדין מזמין את הצדדים לדיון במועד שייקבע ע"י המזכירות.

(-) אברהם דוב לוי, אביד
 (-) מרדכי אייכלר
 (-) שמואל יגר
 (-) יהושע ווייס
 שמשון גרוסמן

המקורות לדיון

כתב בשו"ת הרמ"א סי' פו בשם מהר"ם שאם דרך צאונה העיר שהיהודים מעכזין חבריהם ע"י כותים כי אין שם צי"ד, פטור, ודוקא לעיכוז ועיקול בעלמא. משמע שאם יש שם צי"ד אין היתר לפנות לערכאות גם לא לעיכוז ועיקול בעלמא.

ואפילו אם קבלו עלייהו יחיד לדון ביניהם כתב צאורה משפט סי' כו סעי' א ד"ה נ"ל, דלהתיר איסור דלפניהם לריך צי"ד של שלושה, דבאיסור לא שייך קבלה כמ"כ כיו"צ במהרש"ם חו"מ שאלה א, וכן משמע מהפוסקים שכתבו "צי"ד", וזה פשוט וברור וצפרט דגזינן עפ"י הולאות ועיקר היתרו מצואר ברמ"א שאלה קח דהוא מטעם הפקר צי"ד והפקר צי"ד ודאי דבעי ג' כידוע בזה וכו', ואין רשות אלא לצי"ד הקצוע בעיר לעשות כן, ואין אחד נותן רשות אלא ירף עמו עוד שנים ויתירו אותו. עיי"ש. וכ"כ בשו"ת מהרש"ם ח"ד סי' קה. וכן הורו גדולי הפוסקים צדורנו.

ועיי' תשובות והנהגות להגר"מ שטרנבוך ח"ג סי' תמ שאם פנה לערכאות כנגד חבירו ללו עיקול וראו צי"ד שהתצעע צי"ת דינא "בטל מיד העיקול שצערכאות".

אברהם דוב לוי.

ב

נחלקו המחבר והרמ"א בשו"ע בסי' ג אם קבלו עלייהו לדון ביחודי אם הוחזק כפרן בפניו, והמתלוקת היא אם יש ליחיד מומחה דין צי"ד, ולדעת הרמ"א גם ליחיד יש דין צי"ד, אי"כ י"ל דיש לו דין צי"ד גם לענין נתינת רשות לערכאות. וכ"כ בשו"ת מהרש"ם ח"ד סי' קה דיכול ליתן רשות לדון בערכאות, אמנם המהרש"ם לא התיר אלא כשהקהל קבלוהו עליהם, דשאני מקבלת יחידים. וצאורה משפט סי' כו הביא משו"ת מהרש"ם שדוקא צי"ד של שלושה יכולים להתיר האיסור דלפניהם. וע"כ כיון שהליכה לפניהם הוה איסור דאורייתא אין להתירו בלי ראייה.

ואם החכם כבר התיר וקם דינא, היינו שכבר הלכו לערכאות, כה"ג אסור לחכם אחר לאסור בטעות בשקול הדעת רק בטעות בדבר משנה, עיי' רמ"א בשו"ע יו"ד סי' רמז, דטעה בדבר משנה חוזר הדין וההיתר שלו בטל, וחובה על צי"ד אחר להליל הצא לחצוע לאפרושי מאיסורא ע"י שקבל רשות מהדיין היחיד בטעות.

ובניד"ד אפילו אילו הייתה העמותה מקבלת את הצורך לדון בעניינה, גם אז לכאורה זאת טעות שהיה לצורך היחיד לאסור ולא להתיר איסור תורה דלפניהם, וזה הוא טעה בדבר משנה דחוזר הדין וההיתר שלו בטל [אך שמה לא ידע מהאורח משפט א"כ מה שעשה עשו], וכ"ש אם העמותה כלל לא קבלה את הצורך לדון בעניינה, שבדאי לא היה בכוחו להתיר פניה לערכאות כנגדה.

שמשון גרוסמן.